

diferite planuri și în desfășurări muzicale imitative – *reminiscente*, *amintiri* ale ideilor muzicale din partea întâi. Această parte aduce în plan armonic, *culori impresioniste* și structuri melodice modale care trimit, din nou, către *modelul subconștientului enescian*. Atrage atenția revenirea celei de-a doua idei muzicale din prima parte și a *jocului* pianului secund amintind din nou țambalul, iar – în mod deosebit – *cadența finală frigiană* asociată subtonului, care îmbină ethosul specific moldovenesc cu cel bizantin. Partea a doua reprezintă un dialog subtil, uneori imitativ, al celor două plane. Complementaritatea celor două scriituri pianistice dezvăluie valențe muzicale multiple care își vor afla apogeul în partea finală.

Partea a treia – *Omnia* – prefigurează de la început o reafirmare a voinței prin agogica alertă, disonanțe și ritmul asimetric care sugerează jocul popular (oltenesc). Partea finală este, de fapt, o cuprindere a *Întregului* – trecând prin amintirea părților precedente. Recunoaștem – din altă perspectivă – ideile reunite ale *Sonatei*, ceea ce-i afirmă *ciclicitatea*. Cele două plane continuă *jocul complementarității* și cel al virtuozității cu efecte motrice speciale, cu sonorități de *percuție* bine trasate.

Vigoarea ritmică este, se poate spune, o valență intrinsecă a *Sonatei*, dar în ultima parte ritmul pare a fi *personajul central*. Dacă ne gândim că ritmul reprezintă *viața*, aspectul apare

mai mult decât simbolic. Partea a treia nu este numai o sinteză atotcuprinzătoare a *simbolurilor* muzicale din părțile precedente, ci și o așezare în plan muzical a simbolisticii care se regăsește, cred, în concepția existențială a autorului. Ar fi, așadar, o retrăire în alt plan, a inspirației muzicale, a emoției – a materiei muzicale plamădite pe tot parcursul acestei *aventuri* muzicale –, de loc simple sau la îndemână, dar clare și coerente.

Iată că sub aspect muzical – formă și conținut melodic structural, ritmic și armonic – *Sonata* îndeamnă la reflecție asupra fenomenului muzical în sine, la descoperirea resorturilor și a mecanismelor care pun în mișcare întregul angrenaj complex al acestei *arte* supreme care este *Muzica*. Sonoritățile melodice și armonice modale pot îmblânzi asperitățile disonanțelor justificate de contextul realității, atât existențiale cât și muzicale. Atâta timp cât ea ne pune pe gânduri și ne provoacă, muzica *Sonatei op. 10* constituie o relitate a vibrației. Vibrează în sine prin inventivitate componistică și interpretare, regândind traseul muzical inițiat, tulburător. Nu în ultimul rând aș sublinia plasarea cu adevărat pianistică a anvergurii scriiturii muzicale fapt care dă un plus de culoare și vigoare compoziției. Temele, ideile muzicale sunt elaborate cu precizie, în perspectiva unei viziuni de

ansamblu, aproape picturale și au calitatea de a se configura cu aceeași plasticitate.

Pianiștii interpreți au apreciat favorabil *Sonata*, mărturisind că au fost surprinși în mod plăcut atât din punct de vedere pianistic, cât și muzical. Părțile meditative, tonal-modale precum și partea lentă au fost o surpriză plăcută atât pentru profesoara și pianista Corina Ibănescu cât și pentru pianistul Ioan-Dragoș Dimitriu, ei mărturisind că au ajuns să fie din ce în ce mai apropiați de partitură. Disonanțele au reprezentat și un element de culoare, chiar dacă la început s-au simțit, cel puțin vizual, provocați de unele dificultăți muzical-pianistice.

Recitalul Corinei Ibănescu și al lui Ioan-Dragoș Dimitriu a constituit, într-o vie ilustrare, nu doar nivelul ridicat de măiestrie pianistică la care cei doi au plasat prestația lor artistică, ci însuși standardul înalt al concursului *Transylvanian International Piano Competition* pe care l-au organizat, cu sprijinul generos al sponsorilor, fără de care – în condițiile lumii contemporane – nu ar putea fi posibile manifestări de înaltă ținută și întindere cum este acesta: *Selgros, Bit Software, Kronospan, Prato* – villa și café & restaurant, *Bella Muzica* – hotel & restaurant, GP Petrol, *Trus HoReCa Services, Just t, Halewood* și *Transilvania Print*

Maria Cristina BOSTAN

Un muzeu, o arhivă sau o casă a muzicii?

Cu toate că muzica se percepe auditiv prin intermediul sunetelor acestea sunt produse ale unor instrumente iar creațiile muzicale care stau la baza lucrărilor sunt scrise, fixate pe hârtie ca și afișele concertelor sau cronicile acestora ce alcătuiesc o oglindă a activității și vieții muzicale, care toate trebuie păstrate fie arhivate sau adunate pentru a fi în parte desigur expuse printr-un muzeu. Cele mai multe muzee expun uneltele de producere a sunetelor – instrumentele care în parte sunt și folosite în concerte și înregistrări, așa zise istorice, mai ales atunci când repertoriul o cere. Creația muzicală a evoluat odată cu dezvoltarea instrumentelor și a tehnicii interpretative. Fiecare colț din lume, fiecare oraș fără să-și impună, a contribuit la evoluția artei sonore de la factorul ritmic la cel melodic și armonic ca apoi prin execuția solistică sau de ansamblu să vină să încante ascultătorii care au contribuit cu partea impulsivă a tot ce era reușit și satisfăcător.

Expoziția *Orgi și Constructorii ei din Banat* alcătuită de muzicologul și organistul Dr. Franz Metz, plecat din Timișoara, a repus-o în prim ce ar putea duce la constituirea unei arhive cu un muzeu aferent în care muzica să fie obiectul principal, plecând de la instrumentul de care este legat și care la noi are o tradiție apreciabilă. Pe zeci de panouri au fost expuse fotoreproduceri în color a diferitelor instrumente folosite în sate și orașe în diferite lăcașe de cult cu evidențierea celor care au construit acestea și chiar a celor

care le-au făcut să răsună, precum și câțiva creatori care au dat lucrări destinate acestora. Cu peste două decenii în urmă același Fr. Metz a fost și motorul primelor *Zile muzicale de Orgă din Banat*, cu o suită de concerte și o expoziție asemănătoare, în Holul Universității. Astfel problema pare revigorată și un muzeu al muzicii din orașul nostru mai aproape, mai ales acum când suntem chiar în preajma unui prilej așa de important ca cel din 2021 Timișoara – Capitala culturală europeană.

La Muzeul Banatului au fost organizate de-a lungul anilor o sumedenie de expoziții ce au avut o tematică muzicală pregătite cu minuțiozitate de muzeografa Dr. Rodica Giurgiu dintre care cea referitoare la Bela Bartok de la Sînicolaul

Mare, este cred singura care s-a stabilizat, nu și eforturile și cheltuielile pentru cel puțin o cameră memorială spre a cinsti memoria lui Sabin V. Drăgoi, care au rămas doar o dorință. Totuși câțiva ani a atras expoziția permanentizată, dedicată viorii și construcției ei, realizată de Ing. Corneliu Șuboni.

Mișcarea corală și creația destinată acestora care, în Banat are o greutate aparte, pornind chiar de la dirijorii și compozitorii plugari, (țărani), în special pe meleagurile Cărășene, la multitudinea de formații și organizări de emulații ce au dus chiar la denumirea de - Țară a corurilor - a stimulat activitatea dascălului Victor

Andrei pe lângă prelegeri, volume editate, strângând material iconografic să facă o adevărată expoziție deloc de neglijat.

Dar în domeniul folclorului muzical avem poate cea mai valoroasă colecție, un adevărat muzeu particular al profesorului și folcloristului Dr. Ovidiu Papană, care și-a făcut un renume prin recuperarea și studierea instrumentelor vechi și mai noi din practica populară.

Astfel am avea o bază de pornire a unui astfel de deziderat, un muzeu sau o casă a muzicii în care se expun obiecte și documente care să ateste evoluția artei sonore pe aceste meleaguri, în Timișoara și în Banat în

sutele de ani de cultură de la noi. Demararea stă și cu precădere în mâinile instituțiilor, de la Operă și Filarmonică la Ansamblul „Banatul”, de la diferitele Societăți muzicale, corale sau culturale, la Școlile de toate gradele, cu implicare celor trei Episcopii sau a celor care socotesc aportul lor de real folos și desigur Arhivele de Stat și Muzeul Național al Banatului cu secțiile lui. Am avea astfel pe lângă repertoriul de tip muzeal îndeobște al Operei și Filarmonicii și o bază vizuală a artei sunetelor – a muzicii, care poate demonstra și pe această cale justetea stabilirii orașului Timișoara pentru Capitala Culturală în 2021.

Damian VULPE

Remarcabil concert al corului „The Sofia Boys”

La început de iulie, în cea mai toridă zi, în plin sezon estival, la Costanța a avut loc un concert insolit al Corului *The Sophia Boys* – Bulgaria, dirijat de prof. dr. Adriana Blagoeva, care a impresionat auditoriul prin prestația de înalt profesionalism. Sonoritatea cristalină a vocilor de sopran și alto a fost secundată de vocile mature de Tenor și Bas ale unor tineri studenți care s-au format încă de la vârste fragede tot în acest cor.

Pentru publicul constănțean, concertul a fost un adevărat “regal”, având în vedere că audierea unui cor de băieți reprezintă o ocazie rar întâlnită, prin faptul că această categorie de cor se realizează în condiții mai dificile, având în vedere faptul că la băieți intervine destul de repede mutația vocală care conduce la mari transformări, de multe ori procesul de stabilizare a vocii având o durată mai mare. În Europa s-a afirmat un număr restrâns al formațiilor de acest gen: *Corul de băieți* din Viena, *Corul Tomanno* al Catedralei St. Thoma din Leipzig, *Corul de băieți* din Dresda, *Corul de băieți* din Lithuania, *Corul de băieți* din Moscova, *Corul de băieți* al Catedralei din Riga.

The Sophia Boys este primul cor de băieți din Bulgaria și funcționează în cadrul Casei de Cultură Țarul Boris al III-lea - 1928.

A fost fondat în anul 1968, de către dirijoarea Lilyiana Todorova, cuprinzând inițial, băieți între 8-15 ani, selectați din școlile gimnaziale. În anul 1989, corul a fost preluat de prof. dr. Adriana Blagoeva, care în prezent este Decan și profesor de Dirijat al Facultății de Teorie, Compoziție și Dirijat, la *Academia Națională de Muzică “Prof. Pancho Vladigherov”* din Sofia.

Din anul 1997, corul a căpătat o altă configurație, prin adăugarea la vocile de Sopran și Alto - voci bărbătești de Tenor și Bas.

The Sophia Boys este o formație foarte cunoscută și apreciată pe plan internațional, fiind deținătoarea unor premii importante obținute la marile concursuri corale: Premiul I și Premiul al II-lea la *Concursul Internațional Coral de la Arezzo* (1993), Premiul al II-lea la *Concursul Internațional “Gheorghe Dimitrov”* de la Varna, Premiul I la *Concursul de Muzică Sacră “Giuseppe Zelioli”* de la Lecco – Italia (1997), Premiul I la *Concursul Internațional Coral de la Neuchâtel – Elveția* (1999), Premiul I, la primul *Concurs pentru coruri bărbătești* de la Bolzano – Italia (2000), unde dirijoarea Adriana Blagoeva a obținut Premiul Special pentru dirijat,

două Premii II la *Concursul Internațional “Orlando di Lasso”* din Camerino – Italia (2003), Premiul I și Premiul al II-lea la *Concursul Internațional “Moscow Sounds”* - Moscova, Rusia. (2012).

Corul are multe înregistrări realizate la Postul de Radio și la Televiziunea Națională bulgară, lansând 9 CD-uri și participând la alte 8 discuri colective. În Bulgaria au primit cele mai mari distincții: *Lira de Argint*, *Lira de Aur*, de două ori - *Lira de Cristal* din partea Uniunii Muzicienilor și Dansatorilor din Bulgaria; de două ori - *Pana de Aur* și *Placheta de Aur* din partea Uniunii Corale din Bulgaria; *Placheta de Onoare* a Uniunii Compozitorilor din Bulgaria.

The Sophia Boys s-a bucurat de un succes deosebit în numeroasele turnee internaționale efectuate în

Rusia, Grecia, Polonia, Italia, Germania, Franța, Spania, Elveția, Slovenia, Slovacia, Ungaria, Republica Moldova, Bosnia și Herzegovina, Serbia, Belgia, Turcia, Japonia.

Poposind pentru prima oară în România, la Constanța (venind pe cont propriu, din dorința de a cunoaște litoralul românesc), *The Sophia Boys* a oferit un concert remarcabil, în frumoasa sală a *Muzeului de Artă* constănțean, înconjurată de tablourile lui Nicolae Grigorescu.

Repertoriul prezentat, de o mare varietate stilistică, a condus la cunoașterea posibilităților tehnice și interpretative ale unui cor experimentat care emoționează de la primele sunete: *Antoni Arenski – Tatăl nostru*, *Anonim – Să se îndrepte rugăciunea mea*, *Guliaev – Pe tine te laudăm*, *Stepan Degtiariov*

